

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

De tempore obligationis celebrandi Cap. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

CAPVT III.

De tempore obligationis
celebrandi.

§. I.

*An obligatus celebrare quotidie, possit
quandoque vacare?*

1. **P**ostulans Missam, vel principali-
ter intendit cultum talis
Altaris per celebrationem Missæ,
vel principaliter intendit ipsam
Missam in tali Altari. Hic dicitur
electa persona Sacerdotis, ubi locus
Altaris.

Verum quandonam iudicabitur
electa persona, quando locus?

2. Dico recurri debere ad verba
Fundatoris seu postulantis Missam,
vel si hæc sint obscura, ad has duas
regulas.

Y y 7

Prima

a March de ord. tr. 3. p. 2. c. 25. n. 7.

Primaregula. Si perens Missam intendit remissionem pœnarum, si Applicationem Missæ, si impetrationem, & similia pertinentia ad ipsum Missæ valorem, electa est persona: si cultum, honoremve Altaris, si commoditatem populi, si præsentiam, & similia pertinentia ad extrinseca Missæ, electus est locus. Ratio regulæ est, quia hæc posterior intentio ostendit principaliter intendi cultum loci, atque adeo eligi locum; illa prior, eligi celebrantem atq; adeo personam. Quod si utrumque intendat, certè erit simul persona, & locus electus.

3. Secunda regula. Si verba Fundatoris directè dirigantur ad locum, locus erit electus: si directè ad Personam, Persona v. g. si sic dicat: *Volo ut Missa quotidie celebretur in tali Altari*, est electus locus. Si sic. *Volo ut eligatur Sacerdos, qui Missam quotidianam dicat*, est electa persona. Ratio regulæ est, quia id, ad quod directè diriguntur Testa-

toris

totis verba, principaliter intendi merito præsumendum est. Quod si verba directè ad utrumque dirigantur, uterque, id est, tum locus, tum persona erunt electa, ut si sic dicat: *Volò ut in tali Altari Sacerdos pro anima mea celebret.* Verum si adhuc verba sunt dubia, recuratur ad regulas datas in simili supra c. 1. §. 3. à num. 15.

4. His positis, quamvis aliqui æputent esse distinguendum, & quando est electa persona, aliud dicendum, quam, quando est electus locus: tamen puto esse probabile, posse dari absolute b hanc universa-

a Silvest. S. Ant. Rodriq. Beia, Bonac. apud eundem March. loc. cit.

b Tol. l. 2. c. 3. n. 3. ex c. significatum de prebend. Gavantus in rubr. Miss p. 31. 12. n. 17. Bonac. de Sacr. d. 4. q. ult. p. 7. n. 7. ib. Qua de causa usu receptum est, &c. faverque Layman. lib. 5. tr. 5. c. 3. n. 6. ib. Quare in quibusdam Naldus v. Missa n. 6.

niversalē regulam, Ut siue sit electa persona, siue locus, siue utramque, Sacerdos Beneficiatus, Capellanus, siue alio quopiam titulo obligatus toto anno Missas quotidie celebrare, possit intermittere, seu vacare semel in hebdomada. Ratio est, quia celebrare toto anno sine ulla intermissione, onus nimis grave est, quod imponere fundator nequaquam præsumitur, cum tale onus redundet semper in Sacerdotem: directe quidem, si ipse sit electus, indirecte, & per necessariam consequentiam, si electus sit locus, ut in eo à Sacerdote celebreretur, semper enim celebratio quotidiana Sacerdoti incumbet.

Notas Primo, nos non indigere ejusmodi distinctione, si electa sit persona, vel si electus sit locus: quæ enim excusari quotidianum Capellanum judicamus, asserentes Fundatorem velle solum morali modo obligare, seu gravare personam ad quotidianam Missam, non vero physice:

sic, ut item morali modo velle honorare locum, quem eligit Missa quotidiana decorandum.

Nota Secundo, nos non afferre pro ratione *c. significatum de Præbendis* quo aliqui ad hoc probandum utuntur, sed intentionem præsumptam, & rationabilem Fundatoris. Putamus enim ex illo cap. non posse nos argumentari: siquidem ibi sic loquitur Pontifex de quotidiano Beneficiato. *Quanto frequentius potest salva honestate sua, & debita devotione Missas celebret* Vbi Glossa sic habet. *Hoc dicit, quia non esset honestum, ut bis, vel ter Missam in die celebraret. Vel, salva, id est, sine peccato mortali, quod esset inhonestum.* Cum ergo sic explicari rectè possit textus ut de facto explicatur à Glossa, non possumus nisi huic textui ad probandam illam vacationem in Beneficiato, vel legatario annuali, minus minus in obligato celebrare per solum continuum mensem, vel continuam

tinuam

tinuam hebdomadam, quasi possint etiam & hi vacare, ut aliqui propter hunc textum quando eleemosina tota simul pro uno mense, vel hebdomada datur, minas bene concesserunt.

Dices, concedatur hoc propter nostram rationem præsumptæ voluntatis elargientis eleemosinam, Respondeo, quia per unum continuum annum physicè quotidie celebrare, est ex se difficile, ideo explicare potuimus non fuisse Fundatoris intentionem ad id obligare: at per unum mensem, vel hebdomadam continuo physicè celebrare non est certè ex se difficile, quare ad intentionem elargientis eleemosinam, quasi voluerit concedere tunc vacationem, recurrere nequaquam possumus.

§. Sed quoad vacationem prædictam. Excipe Primo, quando Fundator expressè præcipit, vel ea ejus verbis, omnibus circumstantiis expensis, velle colligitur, ut sine interruptione Missæ quotidie cele-

brentur, nam tunc ex una parte non possumus (cum constet de Fundatoris mente) aliter explicare, quam de continuatione physica: & ex alia parte, ad tale grave onus consensit Capellanus. Nec obstat honestum esse propter reverentiam, aliquoties à celebrando desistere: quia etiam est probabilissima opinio, optimum esse Sacerdotem, qui ad tantum Mysterium est institutus, quotidie, sine ulla prorsus interruptione, celebrare, ad quam opinionem sequendam se Sacerdos obligavit, dum ei oneri, quamvis difficili, accepto stipendio consensit: id, quod etiam est satis moderatum, cum, regulariter, possit, quando velit, satisfacere per alium.

6. Excipe a Secundo, quando onus est Ecclesiae, vel Monasterii, ut curet dici Missam quotidianam, tunc enim nulla est danda vacatio, quia

a Suar. de Euch. disp. 86. sec. 1. §. De beneficiis circa fin.

quia tunc non militat ratio dicta n.

4. Siquidem tale onus per varios Sacerdotes satisfaciendum, præcipitur. Idem puto quando expresse præscribitur Capellano, ut Missas quotidianas dicat per se, vel per alium, velut Missas celebrare faciat, &c. talis enim expressio videtur significare, non injungi onus Capellano celebrandi dumtaxat, sed curandi, ut celebrentur, quotidianæ Missæ sine interruptione.

7. Dices cum Bonacina a quando Fundator eligit personam, si intenderet quotidianam sine interruptione Missam, intenderet obligare Sacerdotem ad rem illicitam, quod non est, quando eligit locum, quia tunc non intendit, nisi cultum loci, & per accidens injungit quotidianam physicè obligationem, quam jam potest Sacerdos evitare celebrandoe r alium, ergo aliud præsumendum est, quando
eligi-

a Bonac. de Euch. d. 4. q. ult. p. 7. §. 2.
n. 17.

eligitur persona, & aliud, quando
eligitur locus.

Respondeo, utrumque negan-
dum esse, & quod quotidiana sine
interruptione Missa sit res illicita,
& quod non idem sit, quando est
electus locus. Hoc posterius patet
ex dictis, quia onus semper redun-
dat in personam Sacerdotis; illud
prius nec item multa probatione
indiget. Quid enim ais? Ergo pii
Sacerdotes, qui quotidie sine in-
terpolatione sacrificant, illicitè
agunt? ergo Regula Sacerdotum
Societatis Iesu, quæ injungit, ut
illi quotidie celebrent, illicita est?
Audi Cassianum & approbantem
Monachorum suæ ætatis quotidie
sacrificantium, immo & commu-
nicantium consuetudinem. *Qua
puritate (inquit) oportebit custodire
nostri corporis, atque anima castita-
tem, quod necesse est quotidie Sacro-
sanctis Agni Carnibus vesci?* Recte
igitur

a Cassian. lib. 6. de spirit. fornicato
cap. 8.

igitur dixisset Bonacina, si id difficile dixisset, nunc vero cum illicitum dixerit, non rectè dixit. Et nota ipsum inter ceteros citare pro se Suarium, qui tamen numquam ejusmodi opus illicitum, sed onus intolerabile; hoc est, satis difficile toleratum, ut omnes fatemur, asseruit.

8. Illud hic addunt Doctores, b hunc Sacerdotem quotidianæ Missæ debitorem, posse quater, vel sexies in anno pro se, aut suis, vel aliqua alia causa occurrente sacrificium offerre, quia non est putandum, Fundatorem hoc rarum auxilium spirituale suo Capellano denegare voluisse.

VA:

a *Suar. de Sacr. disp. 86. sec. 1. §. De beneficiis circa finem.*

b *Naldus v. Missa n. 7. Peyr. t. 2. in Adolr. c. 1. n. 232.*

*Vacare quoad Applicationem an possit
Capellanus in die Commemora-
tionis Defunctorum.*

9. **E**O die omnes Sacerdotes ad celebrandum pro aliis etiam physicè quotidie obligatos posse, immò debere Missas applicare generaliter pro omnibus Fidelibus Defunctis, docent Fraxinelus & Gavantus. *b* Ratio esse potest Prima, quia ita consuetudine introductum videtur.

Secunda, quia in titulo primæ Missæ Defunctorum dicitur *Missæ in Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum*. Nota illud *Omnium* non ergo unius in particulari.

Tertia, quia in Missa illius diei Oratio est generalis pro omnibus Defunctis.

Quarta,

a Fraxin. de oblig. Sacerd. sec. 4. con.

c. 4. §. 22.

b Gavant. p. 4. in Rubr. Miss. tit. 12. n. 18.

Quarta, quia intentio Ecclesiæ in tali solempni die est, ut generaliter omnes Defuncti etiam destituti aliis suffragiis adjuventur.

Quinta, quia sic propter pietatem in eas purgantes animas præsumi potest, voluisse quoscumque Missarum Fundatores.

10. Verum hæ rationes licet probabile reddant, quod possint, non tamen convincant, quod debeant, quia non est, imponendum onus, nisi de eo clarè constet, ut in simili sæpe diximus.

Ad primam autem responderi potest, vel eam consuetudinem non adesse, vel certe non apparere esse introductam sub obligatione.

Ad Secundam; cum titulum solum ostendere illam Missam in specie, & non aliam debere recitari in illo die.

Ad Terciam; Quamvis Oratio extrema sit generalis, non propterea Applicatio Missæ non potest esse specialis. Patet in omnibus aliis
Missis

Missis per annum, in quibus Oratio
est semper universalis pro omnibus
Fidelibus.

Ad Quartam, Ecclesiam id qui-
dem intendere ut consilium, non ut
præceptum.

Ad quintam, voluisse, non obli-
gasse.

§. II.

*De die, quo conceditur Capellano va-
catio, & obiter de Vacatione Diei
Iovis Sancti. & Sabbati se-
quentis.*

I. EO die, quo ut dictum est, li-
cet à quotidiana Missa vacare
Capellano, cum non obligetur va-
care, sed solum concedatur cessandi
facultas, quæri potest, an si tunc ce-
lebret, possit illam Missam, pro se,
vel pro alio applicare?

Respondeo, non posse, (nisi for-

Z z te

a Tamb. de jure Abb. t. 2. d. 5. q. 9.
num. 15.

re aliquando utatur concessione, quater, vel series in anno, data n. 8. quam concessionem cum hac presentiquaestione non legitime confundit Peyrinus) ^a sed posito, quod celebret, pro Fundatore celebrare debere. Ratio est, inquit Bonacina ^b quia tunc non vacaret ob honestatem, & reverentiam Sacrificii, sed ob avaritiam accipiendo duas elemosynas, alteram, quae ut Capellanus fruitur, alteram, quam nunc recipit.

2. Verum hæc ratio non est saltem universalis, nam posset pro se, vel pro alio liberaliter celebrare, Ratio igitur universalior esse potest, quia sicuti v. g. Dominus vineæ, si ea nullum fructum seu modicum producit; nullo, vel modico fruatur, si vero uberimum, illo integro non est defraudandus: ita, cum omnes Missæ Capellani, sint Funda-

^a Peyr. t. 3. in Addit. c. 1. n. 23.

^b Bonac. disp. de Euch. 4. q. ult. p. 7. §. 2. n. 16.

Fundatoris, illique omnes debeantur; posito quod celebrantur, Fundatoris esse, non alterius, debent.

3. Confirmatur ex quadam doctrina Joannis Delugo, *a* qui quaerit, an Capellanus, qui obligatur omnibus feriis quintis, sextis, & Sabbatis totius anni celebrare possit, vel debeat feria quinta Iovis Sancti, & sequente Sabbato celebrare? Feria enim sexta non posse vidimus suo loco, *a* Respondetque non obligari, immo nec teneri deinde in alia hebdomada supplere, quia scilicet potest se conformare Ecclesiae, eo die cessantis à Sacrificiis privatis, nec praesumendum est Fundatorem contrarium voluisse; addit nihilominus posse quidem celebrare, sed debere applicare, juxta intentionem Fundatoris, atque adeo nec sibi, nec aliis

ZZ 2

posse

a Delugo disp. de Euchar. 21. sect. 2.

num. 40.

b Supral. l. c. 6. §. 1. n. 1.

posse eas Missas quamvis voluntarie dictas applicare. Hæc Delugo, qui hujus ultimi dictationem non tradit; verum illa est quam nos, præcedente ex paritate domini fundi breviter, deduximus.

4. Pro illis sex Missis in anno quas Capellano concessimus §. præcedente num. 8. potestne, quando pro aliis applicat, sumere stipendium? Respondeo, mihi videri non posse, quia contra hæc Decreta Sacre Congregationis sumeret pro eadem Missa duo stipendia, & hic valere rationem Bonacinæ n. 2, allatam fateor.

§. III.

An celebrans aliis, quàm designatis diebus, satisfaciat.

pr. **S**i quis obligetur celebrare v. g. feria quarta, sexta & Sab-
bato totius anni, ipse celebret feria
secunda

secunda, tertia, & quinta, satisfacit-
ne obligationi?

Dico, si à Fundatore addicti tales
dies sunt, vel propter cultum, seu
honorem Altaris, vel ob peculia-
rem devotionem, ut Sabbato pro-
pter Beatiss. Virginem, Feria sexta
propter Domini Passionem, &c.
nequaquam satisfacere: satisfacere,
si propter fructum Missæ. Ratio
est, quia ibi, non servatur Fundato-
ris mens; hic, quoad principale,
servatur, & parva illa variatio tem-
poris, cum non sit in alicujus præ-
judicium, ad summum erit venia-
le, immò ex rationabili causa, nul-
lum.

2. Non inficior etiam in prioribus
casibus vix illam varietatem posse
accedere ad mortale, cum pariter
videatur modici præjudicii. Excipe
in casu, quo forte sine causa, quæ
Sacerdotem excusaret, alii, die fe-
sto, Missæ non interessent.

Z z 3

3. Idem

a *Delugo de Euchar. dis. 21. sec. 2.*
num. 43.

3. Idem cum eadem exceptione dicendum de eo, qui obligatus nunc, celebrat in alia hora, modo præsens forte necessitas alia hora non defuerit, ut alibi dictum est in simili.

4. Atque ex his colligitur. An Capellanus obligatus quater v. g. in hebdomada facere Sacrum in tali Ecclesia, satisfiat, si sacrum ibi semper faciat in diebus feriatis. Nam si ex circumstantiis, b verbisque Fundatoris apparet, finem Testatoris fuisse, ut ibi adesset Missa ob commoditatem vicinorum, vel quid simile, non satisfaciet, si ob solum fructum, utique satisfaciet. Id autem quomodo apparere possit, ex supradictis a quivis colligere facile poterit.

5. Quid si quis obligetur in mense v. g. alternis diebus facere Sacrum, ipse vero quotidie celebrans

absol-

a Supra c. 1. §. 9. n. 9.

b Bonac. de Sac. disp. 4. q. ult. p. 7. §. 5. n. 5. c. Sup. c. 1. §. 3. à n. 15.

absolvat obligationem in primis quindecim diebus, & quid si postponat, absolvatque in diebus quindecim posterioribus?

6. Dico, utrumque & excusari posse, quia cum mutatio sit modici temporis, parva reputatur. Multo magis pro eo, qui anticipat ob diligentiam. Semper autem habenda sunt prae oculis illa duo: Ne scilicet electus sit talis dies ob causam peculiarem, ut dictum est n. 1. & ne fiat in praejudicium aliquorum, pro ut dictum est supra b

7. Denique si Missae quotidianae propter diminutionem redditus à legitimo Superiore reducerentur ad sexaginta v. g. Missas annuas poterit Capellanus eas adimplere in duobus mensibus ultimis anni, nec obligatur in anni initio. Quamvis enim ratio legati perpetua

Z z 4 solvi

a Delugo de Euch. disp. 21. sec. 2. n.

43.

b Supra lib. 2. c. 2. §. 8. n. 4. in notam. 9.

solvi a initio anni, idemque exposcat necessitas animarum Purgatorii, pro quibus illæ Missæ sunt forte celebrandæ, tamen nisi aliud perat expressa conventio, vel voluntas Testatoris, usus est in contrarium, & Testatoris mens satis ostendit, huic moræ se consensisse, dum successivè per annos, & non simul Missas celebrandas esse, disposuit.

Quamdiu possit Sacerdos differre in ceteris casibus solutionem Missarum, diximus supra cap.

1. §. 9. à numero 4.

§. IV.

a L. Si ita fuerit libertas relicta.
ff. de manun. Test. lege Dianam p. 316
res. 29.

§. IV.

*De hora, qua Capellanus celebrare
tenetur.*

Vbi

*De Canonico celebrante hora
Officij.*

1. **D**E hora, qua celebrari potest, supra a disputavimus, hic autem sermo est de hora, ad quam Sacerdos se obligavit ex pacto. Et quidem pactum servandum esse, darique parvitatem materię, si plus minus ab hora decreta discedatur, patet ex regulis universalibus; sicuti quodnam peccatum sit, si tale pactum non servetur, colligitur ex modo dictis §. 3. num. 3. Illud ergo huc tanquam in appposito loco tractandum reduco. An Sacerdos Canonicus distribu-

a Supra l. i. c. 6. §. 4.

tributiones Officii lucretur, si ea hora, qua Officium in Choro recitatur, Missam celebret.

2. Communis, & vera opinio est, præciso Privilegio Pontificis, vel legitimæ consuetudinis, non lucrari. *a* Ratio est, quia nec est, nec censetur esse præsens in Choro, qui Missam in Ecclesia celebrat. Distributiones vero dantur solum assistentibus in Choro, exclusa, ut habet Tridentinum *b* qualibet Canonici remissione.

3. Per hoc autem non tollitur, quin, ob necessitatem Ecclesiæ, *v.* g. ob defectum celebrantium, Præfatus Chori possit disponere, *c.* ut Canonicus tempore Officii Missam in Ecclesia sua Collegiata celebret, tunc enim merito lucretur distributiones, quia, accedente legitima Superioris dispositione, moraliter judicatur Canonicus non abesse.

§. V. Pro

a Bonac. de Euch. d. 4. q. ult. p. 7. §. 5. n. 7. b Trid. sess. 24 c. 22. de reform.

c Bonac. ib. n. 7.

§. V.

*Pro quo sit prius celebrandum,
quando pro multis simul
debes.*

1. **D**At tibi eleemosynam manua-
lem Petrus pro decem
Missis, dat Paulus item similem
stipem pro alius decem, nec alteru-
tri anterioritatem promittis (tunc
enim non est dubium promissioni
tibi standum esse) pro quo prius
satisfacias pro Petro, an pro Pau-
lo?

Respondeo, pro quo velis. Ratio
est, quia cum ex dictis c. 1. §. 9. n. 4.
habeas latitudinem duorum, vel
trium mensium, in quibus satisfa-
cere vales, potes quem volueris in-
tra idem tempus anteferre.

2. At quis æquius præferetur?
Respondeo, certe qui prior petit
juxta Reg. juris. *Qui prior est tempore
potior est jure,* nisi propter aliquam

causa

circumstantiam caritas contrarium
persuaderet.

Aliqui ^a censuerunt æquum esse,
ut alternatim ejusmodi oneri satis-
fieret, ita scilicet ut uno die celebre-
tur pro uno, altero die pro altero, &
sic vicissim ad finem usque, quod
certè est probabile.

3. Petes: in hoc casu ritene satis-
faceret Sacerdos, si celebraret vi-
ginti Missas in communi simul pro
Petro, & Paulo, qua ratione in sin-
gulis Missis dimidium fructus ob-
veniret uni, & dimidium alteri? Re-
spondeo. Id non approbarem pro-
pter varias rationes, quas vide apud
Fraxinellum, ^b sed maximè propter
voluntatem petentium, qui dum pe-
runt à te tot Missas, tum fructus se-
parationem, tum communionem
cum aliis excludere videntur.

Quis-

^a Fraxin. de Sacr. oblig. sec. 4. concl.
4. 5. 7. n. 2. referens Bonac. aliosque.
^b Fraxin. ib. n. 1.

Quisnam æquius præferatur, si quando Ecclesia plures pluribus Missas debet, & non potest omnes celebrare, dicam infra cap. 5. §. 1. n. 4.

§. VI.

*De dispensatione quoad tempus:
remissive.*

1. **C**irca hoc, Dico eundem Superiorem iisdem de causis posse dispensare in tempore, qui potest in loco, nam propterea recole, quæ dicta sunt sup. c. 2. §. 2.

CAPUT IV.

*De Capellano celebrante
per alium.*

§. I.

*Quando quis potest celebrare
per alium;*

1. **S**it unica regula Quoties Fundator non ponit hanc clausulam